

Keski-Pohjanmaan järjestöjen pyöreän pöydän julkilausuma 4.9.2019

Keski-Pohjanmaan järjestöjen pyöreä pöytä on kokoontunut vuodesta 2011, ja se on vakiintunut maakunnalliseksi järjestöjen ja kansalaisvaikuttamisen vuosikokoukseksi. Maakunnassamme toimii tällä hetkellä hieman alle 1500 aktiivisesti toimivaa rekisteröitynyttä yhdistystä, joilla on tärkeä rooli keskipohjalaisen hyvinvoinnin, osallisuuden ja maakuntamme yhteisen kehittämisen lisäämisessä ja vahvistamisessa. Järjestöjen vuosikokous järjestettiin tänä vuonna keskiviikkona 4.9 Ohtakarimäen merellisissä maisemissa, jossa maakuntamme aktiiviset yhdistystoimijat ilmaisivat näkemyksensä siitä, mitä erityisesti tulisi yhdistysnäkökulmasta katsoen paremmin huomioida nyt ja tulevaisuudessa. Nämä tahdonilmaisut kirjattiin Keski-Pohjanmaan järjestöjen pyöreän pöydän julkilausumaksi.

Tilaisuudessa kuultiin myös järjestötoiminnan merkityksellisyyttä korostanut puheenvuoro Kokkolan kaupunginjohtaja Stina Mattilalta, tutustuttiin Ohtakarimäen historiaan ja palkittiin vuoden nuori keskipohjalainen järjestötoimija Jenni Jussila ansiokkaasta työstä useissa keskipohjalaisissa järjestöissä, sekä kiitettiin kunniamaininnoin aktiivisesta järjestötoiminnasta Jutta Saarta ja Meeri Koittolaa.

Ei vaatien vaan toinen toistaan vaalien

Keski-Pohjanmaalla on vahva maakuntaidentiteetti, joka on osiensa summa. Yksilöillä, kylillä ja asutusalueilla on omat identiteettinsä ja murteensa ja se on maakuntamme rikkaus. Keskipohjalaisuus näkyy nöyryydessä ja vaatimattomuudessa, mutta osataan meillä tuoda myös osaamista esille. Kaustisen kansanmusiikkiperinne festivaaleineen on hyvä esimerkki identiteettiä vahvistavista kulttuurisista toimista.

Keskipohjalaisilla on pitkät perinteet yhteistyölle ja sitä halutaan vaalia jatkossakin. Yhteistyön tulee olla ikkunoita avaavaa, ei ovia sulkevaa. Yhteistyön tulee perustua avoimuudelle ja toisten kunnioittamiselle iästä tai kulttuuritaustasta riippumatta. Ihmisten ja yhteisöjen erilaisuus tulee hyväksyä ja nähdä voimavarana. Positiivinen uteliaisuus on kantava tekijä.

Perinteet ovat vahvoja ja se näkyy kaikilla sektoreilla. Niin kulttuuritarjonta kuin liikunta- ja urheilulajit ovat usein paikkakunnille tyypillisiä ja muodostavat perinteitä. Kokoontumispaikkoja tarvitaan lisäämään vetovoimaa hiipuvissa kylissä. Haja-asutusalueilla tarvitaan monialayhdistyksiä kokoamaan erilaisia yhteisöjä yhteen. Yksittäisten yhdistysten ei kannata kilpailla keskenään vähäisistä toimijoista, jos väestöpohja on pieni, vaan rohkeasti tehdä rajat ylittävää yhteistyötä. Puitteet tulisi olla kunnossa, jotta vetovoimaa päästäisiin yhdessä lisäämään. Yhteistyöllä järjestetyt säännölliset, isot tapahtumat elvyttäisivät talkootyötä ja osallisuutta ja siihen tarvitaan sopivien olosuhteiden lisäksi kumppanuutta. Kumppanuuden avulla saadaan luotua isompaa ja komeampaa, josta tulee enemmän kuin osiensa summa.

Jotta asioita tapahtuu, tarvitaan sekä junailijoita että tekijöitä. Kun yhdistykset toteuttavat, vastuu kokoamisesta ja koordinoinnista on kunnalla ja maakunnalla. Tulee olla ovi, jota koputtaa, kun asioita halutaan valmistella, että löytyy taho, joka vetää asioita yhteen. Muuten toiminta pirstaloituu, eikä yhteistyötä pääse syntymään. Yhteistyöhön tulee kannustaa ja sitä pitää tukea.

Kaikessa toiminnassa tulee huomioida myös heikommassa asemassa olevat. Kaikissa ikäryhmissä ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua harrastuksiin ja muuhun toimintaan sekä tapahtumiin matalalla kynnyksellä. Tämä mahdollistuu panostamalla inhimilliseen kohtaamiseen ja esteettömyyteen. Yhteisöt tarvitsevat varhaisen puuttumisen malleja, jotta osaavat entistä paremmin pitää huolta toisistaan. On tärkeää auttaa myös auttajia, jotta inhimillisyys toteutuu ja samalla luodaan myös yhteiskunnallista säästää. Tuen tarpeiden tunnistaminen vaatii erilaisia keskusteluväyliä ja aitoa vuoropuhelua. Lasten ja nuorten parissa järjestetään ennaltaehkäisevää toimintaa, joka tuo yhteen lasten parissa toimivia tahoja. Kun julkisen ja kolmannen sektorin eri toimijat kokoontuvat yhteen, pystyvät he yhdessä toimimaan parhaiten lapsen hyväksi. Samat toimintatavat palvelisivat myös muita ikäryhmiä.

Pelkät puheet eivät riitä, vaan teot ratkaisevat. Usein kutsutaan järjestöjä ja kansalaisia osallistumaan ja vaikuttamaan, mutta pelkona on, että se jää ainoastaan puheen tasolle, eikä esiin tuotuja näkemyksiä huomioida konkretiassa. Osallistaminen jo työstö- ja valmisteluvaiheessa on ratkaisevaa aidon osallisuuden takaamiseksi. Yhdistysten tulisi yhteisesti miettiä, mitä he haluavat viestiä päättäjille. Kun viesti on selkeä, on helpompi päästä mukaan myös suunnitteluun.

Paikallisen kehittämisen ja yhteisöllisen toiminnan merkitys alueen kehittämisessä tulee tunnustaa ja ottaa huomioon päätöksenteossa. Vireät yhdistykset ja seurakunnat tuovat elinvoimaa paikkakunnille ja markkinoivat samalla paikkakuntaa. Verkostoitumisen ja tiedon välityksen hyödyt tulisi nostaa paremmin esiin. Kun on tietoa siitä, mitä kukakin tekee ja osaa, on mahdollisuus ottaa oppia toisilta ja toimia yhdessä. Eri tahojen tulisi rohkeasti hyödyntää toistensa osaamista ja antaa siitä tunnustusta toisilleen.

Kansalaistoimintaa ei ole ilman kansalaistoimintaa: toimikaa ja tehkää yhdessä, kysyntää on ja yhdessä toimiminen palkitsee tekijänsä! Yhteisöllisyys ja sen tuottama hyvinvointi on kuitenkin kaikkien yhteinen tavoite.

Kokkolan Ohtakarissa 4.9.2019

Keskipohjalaiset järjestöt ja kansalaistoimijat